

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ОПШТИНЕ АРАНЂЕЛОВАЦ**
по ревизији сврсисходности пословања „Ефикасност наплате изворних прихода у
јединицама локалне самоуправе“

**Број: 400-742/2020-04/48
Београд, 16. април 2021. године**

Садржај:

1. УВОД.....	2
2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА	3
2.1. Утврђивање изворних прихода и ажурирање података о обвезницима и предметима опорезивања.....	3
2.1.1. Доступност одлука којима се утврђују елементи за обрачун изворних прихода	3
2.1.2. Интерне процедуре за администрирање изворних прихода.....	3
2.1.3. Поузданост и ажурност података из евиденција	4
2.1.4. Коришћење могућности за ажурирање података	5
2.1.5. Размена података са другим органима	6
2.2. Праћење и наплата потраживања	7
2.2.1. Ажурност евиденција потраживања	7
2.2.2. Слање опомена ради наплате потраживања	8
2.2.3. Принудна наплата потраживања.....	9
2.2.4. Евидентирање потраживања у ванбилансном пореском рачуноводству.....	10
2.3. Извештавање, праћење ефеката и пореска контрола.....	11
2.3.1. Достављање и коришћење пореских рачуноводствених извештаја	11
2.3.2. Исказивање потраживања по основу изворних прихода.....	12
2.3.3. Утврђивање и праћење ефеката	12
2.3.4. Значај и улога пореске контроле.....	13
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА	15

1. УВОД

У Извештају о ревизији сврсисходности пословања „Ефикасност наплате изворних прихода у јединицама локалне самоуправе“ број: 400-742/2020-04/33 од 21. децембра 2020. године Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) је навела закључке и налазе.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року од 90 дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1. Утврђивање изворних прихода и ажурирање података о обвезницима и предметима опорезивања

2.1.1. Доступност одлука којима се утврђују елементи за обрачун изворних прихода

2.1.1.1. Опис несврсисходности

Општина Аранђеловац није на својој интернет страници омогућила приступ донетим одлукама којима се утврђују елементи за утврђивање пореза на имовину. Последње објављена одлука односи се на 2017. годину, али се истој не може приступити.

Неинформисаност грађана о елементима за обрачун изворних прихода умањује транспарентност поступка утврђивања и висине обрачунатих потраживања по основу изворних прихода, а може утицати и на потребу додатног ангажовања запослених на пружању информација које су требале бити јавно доступне.

2.1.1.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности којима ће обезбедити да се одлуке којима се утврђују елементи за утврђивање пореза на имовину објављују на прописани начин, како би се обезбедила потпуна и правовремена информисаност грађана.

Препоруци је дат приоритет 1 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до 90 дана, односно препоруке по којима је потребно поступити у року до 90 дана.

Општина Аранђеловац је поступила по датој препоруци и све одлуке којима се утврђују елементи за утврђивање пореза на имовину за 2021. годину објављене су и може им се приступити преко званичне интернет странице Општине Аранђеловац (линк: <https://arandjelovac.rs/odluke-poreskog-odeljenja/>).

2.1.1.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.1.2. Интерне процедуре за администрирање изворних прихода

2.1.2.1. Опис несврсисходности

Највећи део надлежности за администрирање изворних прихода поверен је локалној пореској администрацији (ЛПА). Иако су послови у вези са наплатом јавних прихода дефинисани актима о унутрашњој организацији и систематизацији послова, све ЈЛС – субјекти ревизије навеле су да у пракси сви запослени, у зависности од приоритета, морају да обављају више врста послова.

Општина Аранђеловац није донела интерне процедуре за администрирање јавних прихода у надлежности ЛПА са циљем уређивања процеса утврђивања и праћења наплате потраживања.

2.1.2.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да донесу интерне процедуре којима ће уредити пословне процесе у вези са утврђивањем и праћењем наплате изворних прихода.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је исказала мере исправљања које се односе на спроведен поступак јавне набавке услуге и у децембру 2020. године закључен је Уговор за набавку услуге израде документације потребне за увођење система финансијског управљања и контроле. Набавком су обухваћене активности припреме плана увођења финансијског управљања и контроле, припреме листе пословних процеса, идентификовање, процена и документовање ризика. Израђен је План за увођење и развој финансијског управљања и контроле и мапе пословних процеса и процедура који обухвата и пословне процесе и процедуре ЛПА.

У току је припрема нацрта мапа пословних процеса ЛПА Аранђеловац и пратећих процедура са дијаграмима тока за активности утврђивања обавезе решењем, самоопорезивањем и у масовном разрезу, као и процеса редовне наплате изворних прихода. У наредних шест месеци планиране су активности на доношењу и усвајању процеса и процедура.

2.1.2.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.3. Поузданост и ажурност података из евиденција

2.1.3.1. Опис несврсисходности

Локалне пореске администрације ЈЛС – субјеката ревизије нису спроводиле свеобухватне анализе ажурности података у евиденцијама, што је уз изостанак процедура допринело да се осим ретких планских активности поступци ажурирања евиденција спроводе углавном у поступцима контроле појединачних пријава. Услед тога, није позната размера утицаја недостатака који се односе на потпуност и тачност података на утврђивање потраживања по основу изворних прихода нити је планирана активност ажурирања података у пријавама које се налазе у статусима који не омогућавају обрачун текућег потраживања.

Анализом података из евиденција ЛПА код ЈЛС – субјеката ревизије утврдили смо да су присутни проблеми који се односе на недостатке у садржају и поузданости података у евиденцијама који онемогућавају благовремено, потпуно, тачно и ефикасно утврђивање потраживања по основу изворних прихода, а који су видљиви кроз показатеље о статусу пријава. Најзначајнији и најзаступљенији разлози због којих није могуће утврдити текуће потраживање односе се на: непотпуне податке о пореском обвезнику (ЈМБГ и/или адреса становања), неповезаност података о имовини са обвезницима, подаци о имовини која је предмет опорезивања су непотпуни и неажурни, настанак статусне промене обвезника и нетачни подаци о пребивалишту обвезника.

2.1.3.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да усвоје план активности за утврђивање и ажурирање података о обвезницима и предметима опорезивања у пријавама које се налазе у статусима који не омогућавају обрачун текућег потраживања, у циљу потпунијег и благовременог утврђивања потраживања по основу изворних прихода.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

Општина Аранђеловац известила је Институцију да је спровела детаљну анализу пријава по којима није могућ обрачун потраживања и утврдила да је: за пријаве у статусу „непотпуна“ потребно на терену утврдити тачну врсту објекта (други грађевински објекти); за пријаве у статусу „необрађена“ потребно је извршити поновну канцеларијску контролу како би се утврдили разлози због којих је пријава у том статусу; за пријаве у статусу „преурађена“ потребно је извршити контролу пријава и праћење на терену како би се утврдио статус довршености објекта.

У периоду до достављања одазивног извештаја позивањем наследника ажурирани су подаци за око 500 обвезника, а ова активност је и даље у току.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је навела да ће се у наредном периоду приступити активностима на провери и исправци података у пријавама кроз упоређивање пријава које се налазе у статусима који не омогућавају обрачун пореза на имовину са другим регистрима и базама података, како би се обезбедило да и такве пријаве у потпуности буду исправне и унете у систем за обрачун пореских пријава и обухваћене у поступку опорезивања. Усвојеним Планом активности за припрему масовног разреза пореза на имовину физичких лица за 2021. годину обухваћени су и послови на провери и исправци података у пријавама. Између осталих активности до краја године предвиђена је и промена статуса пријава из „необрађена“ у „неактивна“, недељно праћење необрађених и непотпуних пријава, као и додатна провера пријава које испуњавају дефинисане критеријуме.

2.1.3.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Општина Аранђеловац је у обавези да након усвајања плана активности са јасно одређеним активностима, њиховим носиоцима и роковима за поступање исти достави Институцији ради праћења предузимања мера исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.4. Коришћење могућности за ажурирање података

2.1.4.1. Опис несврсисходности

Могућности за ажурирање података у евиденцијама коришћењем других регистара и база података нису коришћене редовно нити у потребном обиму. Иако је обвезник дужан да поднесе пријаву са потпуним подацима и да благовремено обавести надлежни орган о променама од утицаја на настанак и висину обавезе, процењено је да ЈЛС – субјекти ревизије нису у потребној мери користиле плански приступ ажурирању података у својим евиденцијама које користе за утврђивање потраживања и контролу поднетих пријава.

Општина Аранђеловац није усвојила интерне процедуре које се односе на пословне процесе утврђивања изворних прихода због чега није обезбеђено да се активности контроле и ажурирања података у евиденцијама обвезника и предмета опорезивања предузимају плански, на унапред утврђен начин.

Општина Аранђеловац није уредила размену података у оквиру ЈЛС усаглашеним интерним процедурама органа који су у поседу информација и органа који имају потребе за тим информацијама.

Начин и обим коришћења података из регистра и евиденција надлежних органа указују на ризик да нису предузете све активности у циљу потврде тачности и ажурности података о обвезницима и предметима опорезивања на основу којих се утврђује настанак и висина потраживања по основу изворних прихода.

2.1.4.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да интерним процедурама којима се уређују пословни процеси у вези са утврђивањем и праћењем наплате изворних прихода уреде редовно предузимање активности контроле и ажурирања података у евиденцијама обвезника и предмета опорезивања пре утврђивања потраживања доношењем решења масовном обрадом, како би се обезбедила потврда њихове тачности и ажурности.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је исказала предузимање мера исправљања кроз активности које се односе на ажурирање података у евиденцијама о обвезницима за враћена неуручена решења, на основу упоређивања података са доступним подацима МУП-а, а који су од 2020. године ажурни. Након извршене провере приступило се измени података о адреси у бази ЛПА, како би се у овој пореској години смањио проценат неуручених решења и утврдио адекватан износ обавезе. Извршено је и позивање наследника преминулих обвезника, након чега су они подносили нове пореске пријаве на своје име (измењене су пријаве за око 500 обвезника), чиме су искључени обвезници код којих више не постоји основ за опорезивање (преминула лица). Свакодневно се преузимају пријаве са апликације „*Нотар*“ и њихова контрола, а у случају неусаглашености странке се позивају да учествују у поступку.

У наредном периоду планирано је да се настави са започетим активностима на:

- укидању пореског кредита умрлим лицима,
- позивању наследника, на основу података из матичних књига умрлих лица, како би пријавили своје обавезе,
- упоређивању пријава које су поднете у сврху легализације објеката са базом података ЛПА, како би се исправне и тачне пријаве унеле у систем, док се код неподударана планира излазак на терен, контрола адреса пребивалишта, уношење и контрола свих параметара који су неопходни код масовног обрачуна и попуњавање шифрарника.

2.1.4.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања, као и раније поменути чињеницу да је израда процедура за пословне процесе ЛПА у току. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.5. Размена података са другим органима

2.1.5.1. Опис несврсисходности

Подаци из регистра (матичних књига, пребивалишта, привредних друштава односно предузетника и непокретности) преузимани су по појединачним захтевима или периодично, без омогућеног трајног и непрекидног приступа подацима других државних органа. Услед тога, они су коришћени углавном за проверу података приликом спровођења редовних

активности контроле поднетих пореских пријава, а у ретким ситуацијама и за ажурирање одређене групе података из евиденција.

ЛПА Аранђеловац није обезбедила директан приступ подацима из регистра и евиденција надлежних органа, у циљу ефикаснијег прикупљања и размене података од утицаја на утврђивање настанка и висине потраживања по основу изворних прихода.

2.1.5.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности којима ће обезбедити директан приступ ЛПА подацима из регистра и евиденција надлежних органа, у циљу ефикаснијег прикупљања и размене података од утицаја на утврђивање настанка и висине потраживања по основу изворних прихода.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

Општина Аранђеловац до дана састављања одазивног извештаја није Одељењу за пореске послове (ЛПА) обезбедила директан приступ подацима из регистра и евиденција надлежних органа.

У циљу делимичног превазилажења проблема, ЛПА Аранђеловац је Канцеларији за информационе технологије и електронску управу упутила захтев за достављање података о могућностима приступа подацима других служби и успостављања размене података у циљу ажурирања евиденција.

2.1.5.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Општина Аранђеловац је у обавези да у остављеном року предузме мере у циљу обезбеђивања директног приступа ЛПА подацима државних органа, како би се обезбедили услови за ефикасно прикупљање података од других органа који располажу подацима од утицаја на утврђивање настанка и висине потраживања по основу изворних прихода. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2. Праћење и наплата потраживања

2.2.1. Ажурност евиденција потраживања

2.2.1.1. Опис несврсисходности

ЛПА Аранђеловац, због кашњења у евидентирању података о уручењу решења, није обезбедила ажурност података о утврђеним потраживањима обрачунатим у поступцима масовне обраде.

ЛПА Аранђеловац евидентирање потврда о пријему решења којим се утврђује годишњи износ пореза и накнада у посматраном периоду није спроводила након пријема података о појединачно урученим решењима већ након окончања процеса доставе, односно када су потраживања већ доспела. У периоду од 2017. до 2019. године књижење уручења решења у ИС ЛПА Аранђеловац вршено је са значајним закашњењем у односу на датум уручења и датум доспећа.

Поступајући на овај начин ЛПА Аранђеловац није у ИС ЛПА обезбедила тачне податке о износу доспелог утврђеног потраживања, као ни ажурне податке о статусу уручења решења.

2.2.1.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности којима ће се обезбедити евидентирање података о уручењу решења у прописаним роковима.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је известила Институцију да се у току 2020. године приступило ажурнијем књижењу датума уручења решења.

У наредном периоду Одељење за пореске послове обезбедиће евидентирање података о уручењу решења у прописаним роковима, најкасније у року од пет (5) дана, од дана уручења решења у складу са Правилником о пореском рачуноводству. С обзиром да поступак масовне штампе и дистрибуције решења пореза на имовину обвезника који не воде пословне књиге врши ЈП ПТТ саобраћаја Србије – Хибридна пошта – „Ада Хуја“, а уручење ЈП ПТТ филијала у Аранђеловцу, књижење датума уручења ће се евидентирати у складу са доспелим дневним извештајима који у себи садрже датуме уручења решења и враћеним повратницама у физичком облику, односно листа из пријемних књига (приликом другог слања). За пореске обвезнике који своја решења добијају путем електронске доставе, односно е – сандучета портал еУправе, уручење решења биће евидентирано у складу са упутством Института „Михајло Пупин“.

2.2.1.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања, као и раније поменуто чињеницу да је израда процедура за пословне процесе ЛПА у току. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2.2. Слање опомена ради наплате потраживања

2.2.2.1. Опис несврсисходности

Приликом масовне обраде података у циљу издвајања обвезника са неизмиреним дугом ради слања опомена, ЈЛС – субјекти ревизије су, осим постојања доспелог неизмиреног дуга, примењивали и додатне критеријуме на основу којих је вршен избор обвезника којима ће бити послата опомена. Као додатни критеријум коришћена је висина ненаплаћеног потраживања на дан издвајања података.

Општина Аранђеловац није процедурама уредила активности издвајања дужника ради слања опомена, већ су исте одређене као обавеза запослених у ЛПА, уређене актом о унутрашњој систематизацији и подели послова.

ЛПА Аранђеловац је у 2017. и 2019. години слала појединачне опомене дужницима правним лицима и предузетницима. Дужницима физичким лицима у посматраном периоду нису слате опомене. Анализом је утврђено да 62% дужника по основу пореза на имовину обвезника који не воде пословне књиге није имало уплату у периоду од 2017. до 2019. године. До 31.12.2019. године ненаплаћена потраживања од ових обвезника су увећана за 55 милиона динара, односно 61%.

2.2.2.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности којима ће се обезбедити да се опомене за плаћање доспелог дуга достављају редовно и свим

дужницима, у циљу наплате, прекида застарелости доспелог потраживања и стварања предуслова за покретање поступка принудне наплате потраживања.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је известила Институцију да у току 2020. године Одељење за пореске послове није слало опомене пореским обвезницима у циљу наплате потраживања и прекида застарелости.

У току наредног периода је планирано да Одељење за пореске послове (ЛПА) интензивира активности на слању опомена и решења о блокади рачуна појединим правним лицима и предузетницима који имају обавезу плаћања накнада и пореза на имовину на крају пореске године, односно након доспећа четврте рате годишњег пореза (како би обухватили целу пореску годину), да се издвоје сви обвезници који имају дуговање преко одређеног износа (који ће бити накнадно одређен) и да се пошаљу опомене за неплаћене обавезе. Планирани рок за спровођење препоруке је до краја 2021. године.

2.2.2.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања као и раније поменути чињеницу да је израда процедура за пословне процесе ЛПА у току. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2.3. Принудна наплата потраживања

2.2.3.1. Опис несврсисходности

Нередовно и селективно слање опомена и неуручене опомене дужницима утицали су на одсуство предуслова за предузимање мера принудне наплате. Неблаговремено покретање поступка принудне наплате умањује вероватноћу да ће потраживање бити наплаћено у потпуности због наступања околности које су од утицаја на могућност наплате (престанак пословања, непостојање имовине и других средстава из којих се потраживање може наплатити и др).

ЛПА Аранђеловац је у периоду од 2017. до 2019. године послала укупно 243 опомене због нередовног измиривања обавеза. Од наведеног броја за 137 обвезника покренут је поступак принудне наплате. Сва решења ЛПА Аранђеловац о принудној наплати односе се на предузетнике и наплату из новчаних средстава дужника и истима је обухваћено 44% потраживања из претходно достављених опомена.

Због тога што није обезбеђено да се мере принудне наплате примењују континуирано и према свим категоријама обвезника постоји ризик да потраживања неће бити наплаћена у потпуности.

2.2.3.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности којима ће се обезбедити да се поступци принудне наплате спроводе благовремено и према свим категоријама обвезника, у циљу наплате потраживања пре наступања околности од утицаја на отпис потраживања.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је известила Институцију да Одељење за пореске послове није редовно спроводило поступке принудне наплате у 2020. години.

У наредном периоду је планирано да се поступци принудне наплате спроводе према свим категоријама обвезника, а да се мере блокаде рачуна највише примењују на предузетнике и правна лица који су активни у АПР – у. Планирани рок за спровођење препоруке је до краја 2021. године.

2.2.3.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања, као и раније поменути чињеницу да је израда процедура за пословне процесе ЛПА у току. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2.4. Евидентирање потраживања у ванбилансном пореском рачуноводству

2.2.4.1. Опис несврсисходности

Учешће ненаплаћених потраживања на дан 31.12.2009. године од обвезника који немају евидентираних уплата у року од десет година значајно је веће од отписаног износа потраживања због застарелости у периоду од 2017. до 2019. године. Од укупног износа ненаплаћених потраживања ЛПА Аранђеловац на дан 31.12.2019. године 18,2% односи се на потраживања старија од десет година. Део ових потраживања код којих је наступила апсолутна застарелост требала су бити евидентирана у ванбилансном пореском рачуноводству.

Учешће потраживања од обвезника који нису имали евидентираних уплата у протеклих десет година у укупним потраживањима на дан 31.12.2009. године износи 50% што указује да постоји ризик од наступања апсолутне застареле потраживања од ових обвезника и у наредном периоду.

Општина Аранђеловац није у ванбилансном пореском рачуноводству евидентирала ненаплаћена потраживања за које је наступила апсолутна застарелост.

2.2.4.2 Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности којима ће се обезбедити пренос у ванбилансно пореско рачуноводство потраживања код којих је наступила апсолутна застарелост, чиме ће се обезбедити да исказана потраживања реалније одражавају потенцијалне будуће приходе ЈЛС.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је известила Институцију да још увек није успостављено ванбилансно пореско рачуноводство, а као разлог наведен је недостатак људских ресурса.

У наредном периоду је планирано да се изврши пренос потраживања у ванбилансно пореско рачуноводство за обвезнике који су поднели захтев за отпис потраживања због наступања застарелости. Такође је планирано да се, у складу са могућностима и ресурсима, издвоје обвезници који немају уплата у периоду од десет година, као и правна лица и предузетници који су угашени у АПР – у, те да се на основу тих података изврши пренос потраживања у ванбилансно пореско рачуноводство. Планирани рок за поступање по препоруци је до краја 2021. године.

2.2.4.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Потребно је да Општина Аранђеловац усвоји и достави Институцији ради праћења, план активности са носиоцима и роковима за поступање, како би и у условима ограничених ресурса несврсисходност била отклоњена у остављеном року. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.3. Извештавање, праћење ефеката и пореска контрола

2.3.1. Достављање и коришћење пореских рачуноводствених извештаја

2.3.1.1. Опис несврсисходности

Општина Аранђеловац није донела интерне процедуре којима је уређен процес извештавања о резултатима наплате и оствареним приходима кроз пореске извештаје и орган јединице локалне самоуправе коме се достављају годишњи порески рачуноводствени извештаји, услед чега није јасно утврђен ни начин коришћења и приказивања података из пореских извештаја о ненаплаћеним потраживањима и активностима везаним за наплату изворних прихода (*одобрено одлагање плаћања, неуручење решења, застаревање пореских обавеза и отписивање пореских обавеза*) за потребе извештавања.

ЛПА Аранђеловац је сачињене годишње пореске извештаје достављала органу надлежном за финансије јединице локалне самоуправе, али Општина Аранђеловац у консолидованом финансијском извештају општине не исказује ненаплаћена потраживања по основу изворних прихода из годишњег извештаја пореског рачуноводства.

2.3.1.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности на ближе уређењу достављања годишњих пореских рачуноводствених извештаја у поступку праћења и извештавања о реализацији буџета ЈЛС.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је исказала мере исправљања које се односе на спроведен поступак јавне набавке услуге и у децембру 2020. године закључен је Уговор за набавку услуге израде документације потребне за увођење система финансијског управљања и контроле. Набавком су обухваћене активности припреме плана увођења финансијског управљања и контроле, припреме листе пословних процеса, идентификовање, процена и документовање ризика. У наредних шест месеци планиране су активности на доношењу и усвајању процеса и процедура.

2.3.1.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Како је процес увођења финансијског управљања и контроле у току потребно је да Општина Аранђеловац у остављеном року за отклањање несврсисходности ближе уреди и активност достављања годишњих пореских рачуноводствених извештаја у поступку праћења и извештавања о реализацији буџета ЈЛС. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.3.2. Исказивање потраживања по основу изворних прихода

2.3.2.1. Опис несврсисходности

Иако је ЛПА Аранђеловац сачињене годишње пореске извештаје достављала органу надлежном за финансије јединице локалне самоуправе у консолидованом финансијском извештају Општине Аранђеловац не исказује се податак о ненаплаћеним потраживањима по основу изворних прихода.

2.3.2.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности којима ће обезбедити исказивање ненаплаћених потраживања по основу изворних прихода у консолидованом билансу стања општине Аранђеловац.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је као меру исправљања доставила налог којим је Одељење за финансије и рачуноводство општине Аранђеловац 31.12.2020. године евидентирало износ ненаплаћеног потраживања по основу изворних прихода, ради исказивања у консолидованом Билансу стања Општине Аранђеловац за 2020. годину.

2.3.2.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Општина Аранђеловац је у обавези да након усвајања Завршног рачуна за 2020. годину од стране надлежног органа, достави доказ о исказаном износу потраживања у консолидованом Билансу стања Општине Аранђеловац са стањем на дан 31. децембар 2020. године. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.3.3. Утврђивање и праћење ефеката

2.3.3.1. Опис несврсисходности

Ефикасност донетих мера ЈЛС на унапређење наплате потраживања углавном се исказује кроз висину укупно остварених прихода у односу на планиране вредности. Међутим, овај показатељ не приказује адекватно ефикасност спроведених мера јер нису сагледани и ефекти које донете одлуке имају на износ отписаних потраживања.

На основу примене Одлуке о условном отпису камате на неплаћене одређене изворне приходе општине Аранђеловац у периоду од 2017. до 2019. године дошло је до умањења ненаплаћених потраживања код обвезника који су користили ову могућност за 88% у односу на стања њиховог дуга на дан 31.12.2016. године, од чега се на отписани дуг по основу камате односи 83%.

У периоду од 2017. до 2019. године ненаплаћена потраживања Општине Аранђеловац порасла су за 18%, а проценат остварења планираног износа изворних прихода износио је између 63% и 95%.

Дугорочно одступања оствареног од планираног износа изворних прихода, уз истовремено повећање ненаплаћених потраживања, указује на недостатак анализа узрока који доводе до разлике између остварених и планираних прихода и раста потраживања по основу изворних прихода или изостанка ефеката спровођења мера ради њиховог отклањања.

Ненаплаћена потраживања Општине Аранђеловац по основу изворних прихода, на дан 31.12.2019. године, износила су 82% оствареног буџета за 2019. годину.

Однос ненаплаћеног потраживања према оствареном износу прихода и примања указује да постоји потреба за праћењем ефеката наплате изворних прихода коришћењем показатеља који указују на ефикасност предузетих мера и утврђивање узрока који доводе до раста ненаплаћеног потраживања.

2.3.3.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности којима ће обезбедити праћење и оцену ефеката наплате изворних прихода коришћењем показатеља који указују на ефикасност предузетих мера.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је исказала мере исправљања које се односе на спроведен поступак јавне набавке услуге и у децембру 2020. године закључен је Уговор за набавку услуге израде документације потребне за увођење система финансијског управљања и контроле. Набавком су обухваћене активности припреме плана увођења финансијског управљања и контроле, припреме листе пословних процеса, идентификовање, процена и документовање ризика.

У наредном периоду се планирају активности на имплементацији процеса и процедура за утврђивање обавеза по основу изворних прихода, са роком извршења до шест месеци.

2.3.3.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Општина Аранђеловац је у обавези да након усвајања процеса и процедура достави податке о начину праћења и оцене ефеката наплате изворних прихода. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.3.4. Значај и улога пореске контроле

2.3.4.1. Опис несврсисходности

Пореска контрола врши се на основу годишњег плана, који обезбеђује да се рад пореске контроле усмерава на основу оцене пореског значаја и пореског ризика обвезника и на основу ванредног плана, уз процену утицаја пореске контроле на ефикасност наплате пореза у одређеним делатностима, коју спроводи порески инспектор.

Општина Аранђеловац није у довољној мери препознала значај и улогу пореске контроле у идентификовању ризика и проблема у систему наплате изворних прихода и предузимању мера за њихово отклањање.

ЛПА Аранђеловац, иако има пореске инспекторе, није донела план инспекцијског надзора и није састављала годишње извештаје о раду инспекције.

ЛПА Аранђеловац није подносила прекршајне пријаве у циљу спречавању и обесхрабривању избегавања плаћања изворних прихода и у складу са тим унапређење наплате изворних прихода.

2.3.4.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима Општине Аранђеловац препоручено је да предузму активности у циљу доношења годишњег плана пореске контроле, којим ће се обезбедити рад пореске контроле усмерен на основу оцене пореског значаја и пореског ризика обвезника уз процену

утицаја пореске контроле на ефикасност наплате изворних прихода, и предузму друге мере у циљу успостављања ефикасног надзора у поступку пореске контроле.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају Општина Аранђеловац је као меру исправљања навела доношење Плана канцеларијске контроле и усвајање Плана активности за припрему масовног обрачуна пореза на имовину физичких лица. План канцеларијске контроле донет је у форми појединачних планова активности пореских инспектора за 2021. годину, које су саставили сами инспектори.

2.3.4.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Општина Аранђеловац је у обавези да након усвајања достави Институцији годишњи план пореске контроле, као и да исти састави на основу оцене пореског значаја и пореског ризика обвезника уз процену утицаја пореске контроле на ефикасност наплате изворних прихода. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај Општине Аранђеловац од дана 22. марта 2021. године, који је на основу захтева из Извештаја о ревизији сврсисходности пословања „Ефикасност наплате изворних прихода у јединицама локалне самоуправе“, број: 400-742/2020-04/33 од 21.12.2020. године поднела Општина Аранђеловац. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице Општине Аранђеловац, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднела Општина Аранђеловац задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37. Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Државну ревизорску институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Државна ревизорска институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
16. април 2021. године